

Հ Ո Ք Ե Հ Ա Ն ՚)

(Լեզենդա)

Փոցխովի ձորում**)

Ժաղկում էր Շամօն
Կուսական գարուն ու սէր շընչելով,
Փոցխովի ձորում թօշնում էր Համօն
Ծաղիկ աղջկայ սիրուց տանջուելով:

—Ձէ, չեմ հաւատում իսկի քո սէրին,
Դու սուտ ես ասում, դու չես սիրում ինձ...
Ասում էր Շամօն սիրահար տղին
Ու հեռու-հեռու հըրում իրանից:

Ու դարձեալ գընաց տղան սիրակէզ.
—Ո՞ր կըրակն ընկնեմ, Շամօ, որ գըլթաս.
Սիրտս չեմ կարող թէ հանեմ տեսնես—
Ինչ անեմ ուրիշ, որ ինձ հաւատաս:

—Տեսնում ես, ահա, ասաւ աղջիկը,
Յոյց տալով լերան գագաթը ահեզ.
Ինձ գիր քո ուսին, սրինգըդ փըչիր,
Ու վէր, պարելով՝ տար մինչև այնտեղ:

*) Մի բարձրութիւն է Ախալցխայի և Ուրաւելի մէջ լեռը՝ Վրացիք ասում են „Սուլթմեղիա“—հոգին դուրս եկաւ. իսկ թուրքերը՝ „Օղլան փաթրալան“—տղայ ճաքեցնող:

**) Ախալցխայի ձորն է:

Երբ որ կը հասնենք էն սարի գլխին,
Այնժամ կ'իմանամ, որ սիրում ես ինձ,
Այնտեղ կը լինեմ ես քո սիրուհին,
Ու սիրով կապուած կ'իջնենք այնտեղից։

Ու դըրաւ ուսին սիրած աղջկան,
Սրինգը հընչեց, ըսկըսեց պարը,
Ճանապարհ ընկաւ սիրահար տղան
Դէպի ամպամած լեռան կատարը։

Գընում է, գնում սեպ ժայռերն ի վեր,
Ու պար է գալի, և անվերջ ածում.
— Դեռ չա՛տ է հեռու... ճրտեղ ես դու դեռ...
Դու ինձ չես սիրում, դու սուտ ես ասում...

Ծալում են յոգնած ծընկները տակին,
Քըրտինքը վազում ճակատից ներքե,
Բերանն է հասել—թըռչում է հոգին,
Աչքերը մթնում, չընչում հեիհե։

— Ձէ, չեմ հաւատում ես դեռ քո սէրին,
Դեռ չա՛տ է հեռու գազաթը լեռան...
Ասում է Շամօն նըստած ուսերին,
Ճըգնում է նորից ուժասպառ տղան։

Արդէն ամպերի տակին է պարում,
Մօտիկ է արդէն գազաթը ձիւնոտ,
Վերջին ուժերը հաւաքում, լարում,
Դարձեալ մի պըտոյտ, դարձեալ մի ոլորտ...

Մի քիչ էլ... քիչ էլ... վերջապէս հասաւ,
Վայր դըրաւ ուսից սարի կատարին.
— «Հոգիս հանեցիր, օֆ, Շամօ...» ասաւ,
Ասաւ ու ընկաւ սըրինգը ձեռին։

—Այժմ քո սէրին հաւատում եմ ես,
 Այս ժամից ահա քոնն եմ յաւիտեան,
 ձըւաց աղջիկը, գըրկեց վերջապէս,
 Գըրկեց Համօի... դիակն անկենդան:

Այժմ էլ ժէռուտ սարի գագաթին
 Դեռ ցոյց են տալի մի հին գերեզման,
 Պատմում, ավստոսում անբաղդ իգիթին
 Ու սարի՛ անունն ասում «Հոգեհան»...

ՅՈՎՀ. ԹՈՒՄԱՆԵԱՆ